

Xenakis na demonstracji

Czym inspirował się grecki kompozytor?

[Iannis Xenakis](#) z upodobaniem wykorzystywał modele (takie jak ruchy gazów) wedle rachunku prawdopodobieństwa w skrzypcowym utworze *Mikka*, albo różne postaci opadów atmosferycznych w perkusyjnych *Pleiades*. Pozornie interesowały go przede wszystkim same ogólne prawa rządzące szczególnymi fenomenami, ale jeśli zna się biografię kompozytora, okazuje się, że za wszystkim stało jedno konkretne i osobiste doświadczenie.

Xenakis w latach młodości walczył w komunistycznej partyzantce przeciw proangielskim rządóm w Grecji – za co go potem zaocznie skazano na karę śmierci – i pewnego razu znalazł się w olbrzymiej demonstracji. Do końca życia wspominał, jak wzrastający, uporządkowany ruch tysięcy ludzi i zgodne okrzyki przerodziły się pod wpływem interwencji wojska w chaotyczne, zanikające trajektorie uciekających.

Posłuchaj utworu [Metastasis Xenakisa](#) w Kanonie Muzykoteki.